

2023-11-14

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: ALN-2023-00203

Ändring av riktlinje för avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning

Förslag till beslut

Äldrenämnden antar föreslagen riktlinje för avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning i enlighet med bilaga 1 i tjänsteskrivelsen. Den nya riktlinjen ersätter riktlinje för avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning fastställt av KF den 13 december 2021 (KFKS 2021/1101).

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 13 november 2023 att medge förändring av avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning så att samtliga kunder får individuella avgiftsbeslut. Riktlinje för avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning är vägledande anvisningar för avgiftshandläggning. Idag sker en gemensam beräkning för makepar/partners som har insatser. Endast en av partnern betalar för insatserna, även om båda har hjälp i hemmet eller om ena partnern bor på särskilt boende. Makepar/partners får ett gemensamt avgiftsbeslut där bådas insatser är med, men bara en av dem debiteras en avgift. Ändringen innebär att båda parterna i paret ska betala för sina hemtjänstinsatser. Det har även gjorts några övriga förtydliganden i riktlinjen.

Ärende

Kommunfullmäktige beslutade den 13 november 2023 att medge förändring av avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning så att samtliga kunder får individuella avgiftsbeslut. Riktlinje för avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning är vägledande anvisningar för avgiftshandläggning. Anvisningarna avser avgifter för insatser som beviljats enligt socialtjänstlag (2001:453) för personer 65 år och äldre och personer med funktionsnedsättning.

Idag sker en gemensam beräkning för makepar/partners som har insatser. Beräkningen innebär att endast en i paret betalar för insatser, det gäller även om båda har hjälp i hemmet eller om en av makarna/partnern bor på särskilt boende. Makepar/partners får ett gemensamt avgiftsbeslut för bådas insatser, men bara en av dem får en avgift. Den andra partnern blir därmed avgiftsbefriad. Ett par betalar således endast för en person

medan kunder som bor själva betalar full avgift. Detta medför att kommunen ”gynnar” makepar/partners ekonomiskt.

En följd av dagens hantering är att kunder som varit ”avgiftsbefriade” erhåller en full avgift vid en separation eller när den ene parten avlider. En annan följd är att om ena partnern idag vill överklaga ett avgiftsbeslut går det inte då det saknas ett avgiftsbeslut för den enskilde partnern.

I samband med förslagen ändring inhämtades information över hur andra kommuner beräknar och debiterar hemtjänstinsatser för makepar/partners. Ingen av kommunerna Danderyd, Haninge, Stockholms stad, Tyresö eller Täby har en gemensam räkning såsom Nacka kommun har. Det vill säga en beräkning där endast i paret debiteras för insatser trots att båda erhåller hemtjänst. I stället debiteras varje kund i dessa kommuner individuellt för insatser.

Förslag ändring av riktlinje:

- I nuvarande riktlinje står det i stycke om gemensam räkning att makepar/partners endast betalar en hemtjänst/omvårdnadsavgift tillsammans. Vidare står det att om ena partnern bor på särskilt boende och den andra hemma så betalar den som bor hemma ingen avgift. Denna text föreslås ändras och få rubriken Avgift för makar och registrerade partners.
- Texten föreslås lyda:
Beslut om serviceinsatser fattas för båda kunderna i paret och beviljade insatser fördelas med hälften på vardera part. För individuella insatser sker debitering enligt riktlinjen i övrigt.

Utöver ovannämnda ändringar tillkommer följande förslag på ändring av riktlinje:

- Lägga till att boendekostnad ska fördelas lika mellan antal vuxna personer i hushållet.
- Ta bort hur ofta handläggarna ska kontrollera kunders inkomster via Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten.
- Ta bort att sambos inkomster räknas samman när det är ekonomiskt mest fördelaktigt för kunden. Sambor har, till skillnad från makar, ingen försörjningsplikt. Sambos tas även bort styckets rubrik och benämns i stället Makar och registrerade partners.
- Ta bort att reducering av dubbla kostnader gäller för bostadsrätt, det gäller endast kunder som bor i hyresrätt då villa och bostadsrätt räknas som en förmögenhet.

Ekonomiska konsekvenser

Riktlinjen innehåller en ändring gällande debitering av insatser för makar. Ändringen kommer innebära ökade intäkter för kommunen då cirka 240 kunder kommer att debiteras individuellt.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inte några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

1. Bilaga Riktlinje för avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning daterad den 30 november 2023
2. Bilaga Riktlinje för avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning fastställt av KF den 13 december 2021

Ellinor Egefors Åkesson
Enhetschef
Äldreheten

Yasmine Amahzoune
Kvalitetsutvecklare
Äldreheten